

volt a deportálásokért. Feltehetőleg azért esett rá a választás, mert „jó kapcsolatai” voltak Moszkvában, ahol katonai attaséként szolgált 1940–41-ben.

E tárgyalások részleteit lásd C. A. Macartney, 2:319–443. o. Lásd még Cvi Erez: „The Jews of Budapest and the Plans of Admiral Horthy, August–October 1944.” In: *YVS*, 16. köt., 177–203. o. Erez hangsúlyozza Horthynak és különösen Faragho Gábor tábornoknak a zsidókérdésben kifejtett meggondolásait, aki állítólag nagyon szerette volna jóvátenni a vidéki zsidók elpusztításában játszott szerepét. Érdekes részletek találhatók Bokor Péternek a balsikerű kiugrási kísérlet több szereplőjével készített interjúiban – például Vita Sándor, gróf Zichy Lodomér, Simó Gyula, Hardy Kálmán altábornagy, Utassy Lóránd, Lengyel Béla altábornagy és Aggteleky Béla tábornok. Lásd Bokor Péter: *Végjáték a Duna mentén*. RTV–Minerva–Kossuth, Bp., 1982, 202–271., 296–311., 334–350. o.

6. C. A. Macartney, 2:363., 376. o.

7. A főváros védelmére kijelölt egységek felsorolását és értékelését lásd *uo.*, 362. skk.

8. Skorzeny szeptember 21-én érkezett Magyarországra, főszerelkezve a Királyi Palota negyede alatt húzódó alagutak labirintusának térképével. Skorzeny beszámolóját lásd könyvében. *Skorzeny's Secret Mission*. Dutton, New York, 1950, 193–218. o. A beszámoló kissé más verzióban jelent meg a brit kiadásban: *Skorzeny's Special Mission*. Robert Hale, 1957, 126–146. o.

Egy izraeli forrás szerint Skorzenyt a háború után a Mossad, Izrael titkosszolgálatá vette alkalmazásába. Catherine Gerson: „Nazi Said to Have Aided Israeli Spy Unit.” *The Jewish Week*, New York, 1989. szeptember 29.

9. Bővebben Skorzeny és Bach-Zelewski szerepéről lásd *Criminals at Large*. Szerk.: Pintér László és Szabó László. Pannónia, Bp., 1961, 242–270. o.

10. Horthyval való augusztus 29-i sikertelen találkozója ellenére Szálasi továbbra is törekedett a hatalom megszerzésére, lehetőleg Horthy áldásával és a németek jóváhagyásával. Ezt a mozzanatot hangsúlyozta például Gottlob Berger SS-Obergruppenführer 1944. szeptember 11-i, Karl Brandt útján Himmlerhez eljuttatott üzenete. *NA*, T-175 mikrofilm, 59. tekercs. (Az SS birodalmi vezetőjének levéltára.)

11. Az egyezség előírta, hogy a Szálasi-kormány nyolc nyilaskeresztes és három MÉP-képviselőből álljon, egy nemzetiszocialistából, egy volt imrédystából és két tábornokból. A nyilasokat a következőknek kellett képviselniük: Szálasi (miniszterelnök és ügyvezető államfő), Szöllősi Jenő (miniszterelnök-helyettes), Kemény Gábor (külügy), Vajna Gábor (belügy), Budinszky László (igazságügy), Szakvály Emil (ipar), Kassai Ferenc (nemzetvédelem és propaganda), valamint Kovarcz Emil (a nemzet totális mozgósítása és harcba állítása); a MÉP-et Reményi-Schneller Lajos (pénzügy), Jurcsek Béla (közellátás) és Szász Lajos (kereskedelem és közlekedés) képviselte; Pálffy Fidél a nemzetiszocialistáktól mezőgazdasági miniszternek jelölték, Rajniss Ferencet pedig, Imrédy korábbi munkatársát a Magyar Megújulás Pártjából, kultusz- és közoktatási miniszternek. A két tábornok, mindkettő a magyar tábornoki kar tagja, Beregfy Károly volt, akit honvédelmi miniszternek szemeltek ki, és Hellebronth Vilmos, aki „a termelés folyamatos vezetéséért” lett felelős. C. A. Macartney, 2:370. o. Mikor a Szálasi-kormányt október 16-án beiktatták, összetétele pontosan megfelelt az egyezségnek. Az egyetlen kiegészítés Csia Sándor volt, Szálasi régi barátja és nyilas pártvezető, akit tárca nélküli miniszterré neveztek ki. *Budapesti Közlöny*, 236. sz., 1944. október 17., 1. o.

12. A Végrehajtó Bizottság a következőkből állt: Szász Lajos elnök, Rajniss és Szöllősi Jenő alelnökök, Andréka Ödön, Baky László, Bárdossy László, Böcsáry Kál-